

DR. ANTON STRES

Za mednarodni sporazum

Cerkev še vedno ostaja zelo občutljiva točka slovenske politike in javnega mnenja. Strah pred njo pa tudi. Ta pojav bi bilo potrebno podrobneje razčleniti in odgovoriti na vprašanje, kakó je mogoče, da Slovenija v tej točki nedvomno izstopa med svojimi sosedami in celo v širšem srednjeevropskem okolju.

To med drugim potrjujejo nekatera znana dejstva. Slovenija je edina med srednjeevropskimi državami, ki v šoli nima verskega pouka nobene vrste, kar pa predvideva, bo povsem zunaj pristojnosti Cerkve, kar je tudi edinstveno za naše širše evropsko okolje. Slovenija je edina nekdanja komunistična država, ki se s Svetim sedežem o položaju katoliške Cerkve še niti dogovarjati ni začela. Češka in Slovaška sicer tudi še nista sklenili nobenega sporazuma, vendar pogajanja vsaj tečejo, Hrvaška, Madžarska in Poljska pa so bolj ali manj obsežne mednarodne sporazume že sklenile. Slovenija prav tako nima urejenega dušnega pastirstva v takih ustanovah, kot so zapori ali vojska. To ima celo Francija, ki je ločitev Cerkve in države prva izvedla že da-vnega leta 1905 in je tista država v Evropi, kjer je bila ločitev države in Cerkve izpeljana izjemno korenito, je med tem časom ločitev že v marsičem omilila, nenazadnje tudi na področju javnih olajšav, ki jih uživajo tisti, ki po prejeto Cerkev ali katero njenih dejavnosti. Končno ne smemo prezreti, da 20% francoskih osnovnošolcev in dijakov obiskuje cerkvene šole, medtem ko v Sloveniji to število ne dosega niti 1% dijakov, cerkvene osnovne šole pa ni nobene.

Sedanja slovenska oblast ima do Cerkve trdo in neprijazno stališče. Ker iste sile obvladujejo najpomembnejša javna glasila, nas ne sme presenetiti, če bodo le-ta v glavnem nasprotovala sklepanju kakega mednarodnega sporazuma med Slovenijo in Apostolskim sedežem v Rimu, hkrati bodo pritiskala na vladno, naj česa takega ne začne. Znana novinarska peresa se bodo začela zaganjati proti sporazumu in hujskati javno mnenje tudi z lažmi, če bo potrebno. Iz arhivov bodo potegnili — oziroma so že — preverjene „ugledne strokovnjake“, ki bodo kljub članstvu v SAZU dajali izjave, ki bi se jih s strokovnega pravnega vidika sramoval vsak pravni samouk. Vse to smo že videli, ko je šlo za denacionalizacijo, obstajajo pa že pokazatelji, da se bo ponovilo sedaj, ko sta komisiji, ki se pogajata o ureditvi položaja katoliške Cerkve, sklenili vladi predložiti, naj svojo komisijo pooblasti za pripravo izhodišč o pogajanjih med Apostolskim sedežem in našo državo. Cerkvena komisija namreč tako pooblastilo že ima in si za to že ves čas prizadeva.

Poleg navadnega sovraštva do Cerkve potrjuje odpor do enega ali več mednarodnih sporazumov med Apostolskim sedežem in Republiko Slovenijo predvsem strah, da bi s tem katoliška Cerkev v slovenski javnosti dobila preveč mesta in ugleda, s tem pa tudi vpliva. Tako stališče je ideološko in nedemokratično. Slovenska družba mora postati odprta in svobodna, kjer naj ima vsakdo toliko ugleda in moči, kot si ga zmore ustvariti po strogo demokratični poti. Demokratična država si ne prisvaja pravice, da bi nekoga, ki prista na demokratična pravila igre, vnaprej

onemogočila. Toda sedanja slovenska oblast ravno to s Cerkvijo dela.

Glavno orodje v boju proti mednarodnemu sporazumu bo za njegove nasprotnike ustavno določilo, da so v Sloveniji vse verske skupnosti enakopravne. Namen snovalcev tega ustavnega določila je bil jasen: izenačiti katoliško Cerkev z bolj obrobniimi in manj pomembnimi skupinami drugače verujočih ter s tem katoliško Cerkev potisniti na rob in jo narediti za nepomembno.

Vendar tudi ta maneuver ne more uspeti. Katoliška Cerkev je edina, ki ima priznano mednarodno pravno osebnost. Ta je povsem neodvisna od pravne osebnosti, ki jo ima država Vatikan. Zato je treba strogo ločiti — česar večina naših novinarjev ne zna — med Apostolskim ali Svetim sedežem in Vatikanom. Vatikan je država, Apostolski sedež pa je vodstvo Katoliške cerkve. Ko Vatikana kot države še ni bilo — med 1870 in 1929 — je Apostolski sedež nemoteno užival mednarodno pravno osebnost. Države imajo diplomatske odnose s Svetim sedežem kot vrhovno oblastjo katoliške Cerkve. (Pred nedavnim je tudi Evropske zveza sklenila, da bo v Bruslju apostolski nuncij, ki je akreditiran pri njej kot Evropski zvezi, dekan diplomatskega zbora.) Vse to so dejstva, ki jih slovenski politiki in novinarji ne morejo ignorirati, če nočejo obveljati za boljševiske provincialce, zaplankane v svoje proticerkvene predsodke in neznanje.

Proti ustavno zajamčeni temeljni enakopravnosti verskih skupnosti nima katoliška Cerkev nič in nikakor ne nasprotuje, da slovenska država sklene kakšen podoben sporazum tudi z drugimi verskimi skupnostmi, ki so navzoče v Sloveniji, če za to obstajajo možnosti. Italija, Avstrija, Nemčija in Španija so poleg konkordatov, ki jih imajo z Apostolskim sedežem, to že zdavnaj storile. Zato bo tudi tukaj težko najti kakšen prepričljiv in načelen razlog za nasprotovanje mednarodnemu sporazumevanju med slovensko državo in vodstvom katoliške Cerkve. In če se že povsod bolj ali manj zares trudimo, da bi se obnašali evropsko, nam katoličanom ne more nihče zameriti, če zahtevamo, da se slovenska oblast začne evropsko obnašati tudi do nas in do naše Cerkve.

Družina št. 29; 19. julija

VERSKI POUK V ŠOLAH

Razlike v stališčih med vladno in cerkveno stranjo se med drugim kažejo tudi v razpravi o verskem pouku ki je bila v okviru krovne komisije nasilno ustavljena, Cerkev pa na šolsko zakonodajo ni imela več nobenega vpliva. Kot je glede verskega pouka v javnih šolah še dejal dr. Štuhec, si Cerkev prizadeva za rešitev, ki je uveljavljena v skoraj vseh evropskih državah, t.j. da bi imeli otroci na izbiro tudi verski pouk, nad katerim bi vsebinsko bedela Cerkev. Pri nas ne gre za koncept laične, temveč laicistične šole, v kateri versko razsežnost z zakonom prepovedujejo, je dodal.

Prepočasno izvajanje pomoči slovenskim manjšinam

Komisija DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu se je 15. t. m. seznanila s poročilom o ukrepih za izvajanje resolucije o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in ugotovila, da slovenska vlada določene dejavnosti za zagotavljanje pomoči manjšinam sicer izvaja, vendar prepočasi, zato jo je pozvala, naj omenjene aktivnosti pospeši. Sprejela je tudi poročilo o enoletnem delovanju komisije, predsednik komisije Marijan Schiffrer (SKD) pa je napovedal nekaj obiskov pri organizacijah Slovencev po svetu.

Komisija je vlado pozvala tudi k takojšnji pripravi zakona o finančni podpori Slovenije manjšinjskim organizacijam, ki ga omenjena resolucija predvideva. V zvezi s skladom za gospodarsko sodelovanje z manjšinami, ki je tudi predviden v omenjeni resoluciji, je Logarjeva pojasnila, da o

ustanovitvi sklada zaenkrat ne razmišljajo, saj manjšine nimajo ustrezne zakonske osnove za njegovo koriščenje. Poudarila pa je, da bi vlada že sedaj lahko sodelovala pri izvedbi konkretnih gospodarskih projektov in programov.

Člani komisije so sprejeli tudi poročilo o enoletnem delovanju komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Ivo Hvalica (SDS) in Davorin Terčon (LDS) sta ob tem opozorila, da se je komisija ukvarjala pretežno s Slovenci v zamejstvu, vse premalo pa s tistimi po svetu. Strinjala sta se, da bi bilo slednjim treba posvetiti več pozornosti. Predsednik Schiffrer je v odgovor napovedal, da se komisija dogovarja za obisk Slovencev v ZDA, okvirno med 14. in 16. septembrom. Za naslednje leto je predviden obisk slovenskih organizacij v Avstraliji, jeseni istega leta pa v Argentini.

SKD o lokalnih volitvah, svojem taboru in razmerah v državi

V Jeruzalemu pri Ljutomeru so se 6. julija zbrali predsedniki 147 občinskih odborov Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) ter člani izvršilnega odbora stranke s predsednikom Lojzeto Peterleto na čelu. Na sestanku, ki je pomenil nekakšen obračun dela stranke pred poletnimi počitnicami, so govorili o pripravah stranke na lokalne volitve, na katerih bo stranka nastopila samostojno. Osrednjo pozornost pa so namenili 9. taboru stranke 2. avgusta.

Predsedniki občinskih odborov so izmenjali tudi poglede in stališča do aktualne politike. Kritično so ocenili delo vladne koalicije, saj se po njihovem mnenju razmere na socialnem in gospodarskem področju ne izboljšujejo, vse bolj pa se odmika tudi vključitev Slovenije v EZ.

Predsednik Lojze Peterle pa je v svojem nagovoru opozoril tudi na potrebo po združitvi programsko sorodnih strank v

eno stranko, saj bo le takšna stranka politično močna, bo pomenila pravo alternativo in bo prava pot k izboljšanju razmer v državi, k svetlejši ter boljši prihodnosti.

Slovenski krščanski demokrati (SKD) bodo v nedeljo, 2. avgusta na hipodromu v Ljutomeru organizirali svoj 9. tabor, ki bo v znamenju 130. obletnice prvega slovenskega tabora, ki je bil prav tako v Ljutomeru.

Spremljajoče dejavnosti se bodo začele v ponedeljek, 27. julija, s sejo sveta SKD. Prihodnji teden se bo tako zvrstilo tudi več okroglih miz, med drugim o kmetijstvu, meji s Hrvaško, regionalizmu in prikazu zgodovinskih premikov slovenske politične zavesti. Dogajanje na taboru bo spremljal tudi športni in kulturni program, v okviru katerega bodo prvega avgusta v Ljutomeru odprli razstavo Slovenska politična zavest od Zedinjene Slovenije do taborov in samostojne Slovenije 1848-1998.

O spravnih dokumentih

Predstavniki petih parlamentarnih strank (LDS, SLS, SDS, SKD in ZLSD) so 13. julija na desetem delovnem sestanku „zaradi dejstva, da sta predloga deklaracije o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima in izjave o narodni spravi naletela na številne različne odmeve“, sklenili, da bodo v parlamentu o teh vprašanih sklicali javno obravnavo, je po sestanku povedal predsednik državnega zbora Janez Podobnik. Javna razprava, na kateri naj bi sodelovala tudi strokovna javnost, naj bi bila po napovedih konec meseca julija.

Izhodišče za javno razpravo bosta tekstata, ki sta bila poslana v obravnavo parla-

mentarnim strankam in ki so ju v celoti zavrnili v DeSUS, ZLSD in SNS.

Sicer pa so predstavniki petih strank na današnjem sestanku obravnavali pripombe, ki sta jih na delovni besedili izjave in deklaracije dali LDS in SKD.

Vodja poslanske skupine LDS Tone Anderlič pa je kot presenetljivo ocenil, da je Lojze Peterle tedaj na sestanek „prinesel popolnoma nov tekst“. Za LDS je presenetljivo, da se v pogovorih več ne omenja nekaterih stvari, kot sta kolaboracija in sodelovanje z okupatorjem. Če bo šlo v to smer, je Anderlič napovedal nov prispevek LDS - izjavo o spravi in izjavo o kolaboraciji.

STRAN 3:

Scapinove zvijače v Lanusu

Naša skupnost živi!

Biserno mašo sta imela dr. **Franc Gnidovec** in župnik **Albin Auguštin**. Po bogoslužju v cerkvi so jima rojaki pripravili praznična kosila in sicer dr. Gnidovec v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja in župniku Auguštinu v Carapachayu.

V nedeljo, 5. julija so po vseh župnijah v Sloveniji praznovali „**Nedeljo Slovencev po svetu**“. Pri sv. mašah so se spomnili rojakov zunaj Slovenije.

V soboto, 11. julija, je bil v **Slomškovem domu ples Max**.

V nedeljo, 12. julija, je bilo v **Slovenskem domu v San Martinu spominsko praznovanje** za padle domobrance.

V četrtek, 16. julija, je bila **seja upravnega odbora ZS**, katero je vodil predsednik g. Marjan Loboda.

Isti dan je bil v **San Martinu** redni sestanek **Zveze žena in mater**, odsek San Martin, ki jo vodi ga. Ančka Podržaj.

V petek, 17. julija, je bila v Slovenski

hiši mons. Antona Oreharja **seja Medorganizacijskega sveta**, ki jo je vodil predsednik ZS g. Marjan Loboda.

V soboto, 18. julija, je **Slovenska kulturna akcija** priredila vokalni koncert, katerega je izvajal solist ljubljanske Opere bas-baritonist **Janez Vasle** ob klavirski spremljavi prof. Haydý Trinca. Koncert je bil v veliki dvorani dr. Rožmana v Slovenski hiši.

Isti dan je bila v Cerkvi Marije Pomagaj **mladinska sv. maša**. Sledilo je srečanje mladih v mali dvorani Slovenske hiše.

V nedeljo, 19. julija, je **Slomškova šola** praznovala **Družinsko nedeljo**. Otroci so nastopali in počastili očke in mamice in nato z družinami ostali na kosilu. Popoldan so se vrstile razne igre na igrišču.

V Argentini so se pričele zimske počitnice. Šolarji ne bodo imeli pouka vse do 3. avgusta t. l.

Tisk. ref. **Zed. Slov.**

Zgodilo se je v Sloveniji...

HRVAŠKA BO CERKVI VRNILA IMETJE

Hrvaška bo katoliški cerkvi vrnila imetje, zaplenjeno v obdobju komunizma, je 14. julija povedal hrvaški minister za obnovo in razvoj Jure Radić. Minister je pojasnil, da bo Hrvaška katoliški cerkvi dala imetje, ki ga lahko vrne, preostalo imetje pa bo ocenjeno in izplačano v obrokih v daljšem obdobju. Način izplačila bo določen v sporazumu o gospodarskih odnosih med Vatikanom in Hrvaško, ki naj bi ga podpisali v začetku oktobra.

A v Sloveniji? Sem sodi grad Mokrice v Sloveniji, ki je bil last zagrebške nadškofije, ki je pred časom vložila zahtevek za njegovo vrnitev. Slovensko ministrstvo za kulturo je zahtevek zavrnilo z utemeljitvijo, da slovenski zakon ne prediveda vrnitve objektov (pravnim) osebam, ki nimajo sedeža v Sloveniji (in ta nadškofija ga nima). S tem

je soglašala tudi Vrhovno sodišče R Slovenije. Zastopnica nadškofije pa je potem vložila ustavno tožbo, a odgovora še ni.

TRETJE MEDNARODNO SREČANJE ZDOMCEV V DOMOVINI

Približno tisoč slovenskih zdomcev iz zahodnoevropskih držav se je 19. julija zbralo na Zavrhu v Slovenskih Goricah na 3. mednarodnem srečanju zdomcev v domovini. Srečanje so letos poimenovali V domovini za domovino.

V uvodnem koncertnem delu je nastopila Pihalna godba Vevče. Slovesnost se je izpred lenarškega gasilskega doma nato preselila na Dolge Njive, od tam pa so se udeleženci odpravili na Zavrh k nedeljski maši na prostem. Tam so posadili tudi spominsko lipo in pripravili bogat kulturni program z več kot 300 nastopajočimi.

Volitve Slovenskih krščanskih demokratov v Argentini

Volitve krajevnih predstavnikov v območju SKD v Argentini so bile zaključene v nedeljo, 12. julija. Volilo so po vseh okrajih Veličega Buenos Airesa, v Mendози in Miramaru. V Barilochoh se bo volilo kasneje.

Izvoljeni so bili novi okrajni odbori (skupno 9 predsednikov, ki so člani Območnega IOSKD, in 33 odbornikov, ki so člani Območnega Sveta SKD), po naslednjih okrajih:

Carapachay: Lic. Ana Marija Korošec, g. Jože Šenk.

Slovenska Vas Lanus: dr. Andrej Fink, g. Ludvik Šmalc, g. Ciril Jan.

Mendoza: g. Stane Grebenc, ing. Jože Šmon, g. Pavel Bajda, gdč. Darinka Žumer, g. Miha Bajda, ing. agr. Marko Bajuk, g. Janez Grintal.

Miramar: g. Lojze Trpin, g. Ludvik Mandl.

Castelar/Hurlingham: g. Janez Jelenc, g. Gregor Batagelj, dr. Mihael Stariha, gdč. Marjana Magister, arh. Ivan Kogovšek, g. Dominik Oblak, lic. Stanko Jerebič.

Naš Dom San Justo: g. Tone Oblak, ga. Mici Malavašič Casullo, g. Janez Jereb, ga. Ljuba Lipušček, g. Marjan Grilj, gdč. Metka Malovrh.

San Martín: g. Oberžan Stanko, g.

Franc Zorec, g. Anton Podržaj, ga. Tereza Marinček, g. Gregor Verbic, g. Franc Lobnik.

Slomškov Dom: g. Anton Kastelic, g. Aleksander Avgustin, g. Pavle Novak, g. Ivan Makovec, ga. Pavla Škraba, ga. Tončka Trobec.

Slovenska hiša/Berazategui: ing. Jernej Dobovšek, lic. Franci Markež, g. Tone Mizerit.

V mestu **Bariloche** bodo volitve kasneje. Predsednik je g. Ciril Markež.

Novi člani Sveta SKD so se zbrali 13. julija v Slovenski hiši msgr. Antona Oreharja in izvolili za naslednje obdobje vodstvo območnega Izvršnega odbora. **Ing. Jernej Dobovšek** je bil ponovno izvoljen za predsednika, **lic. Franci Markež** pa za podpredsednika območja.

Izvoljeni predsednik se je zahvalil vsem za zaupanje in naprosil g. Toneta Mizerita, da prevzame mesto tajnika, go. Mici Malavašič Casullo, da se naprej sodeluje kot blagajničarka, in g. Jožeta Šenka, da sprejme nalogo organizacijskega tajnika. Naprošeni so odgovorili pozitivno in obljubili sodelovanje v območnem IO.

Predsednik je izrekel zahvalo tudi Volilni komisiji, ki so jo sestavljali gospodje

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

ZA KATERI PLEN GRE

Nobenega dvoma ni, da smo pričeli hude, krvave politične vojne. Ni pa popolnoma jasno, za kateri plen se bijejo. Tako predsednik Menem kot guverner Duhalde sta ves pretekli teden usmerjala vse sile v to, da bi vsak dosegel predsedniško kandidaturu in preprečil isto nasprotniku. Vsaj na prvi pogled gre torej za neko volilno postavko, katere usoda se bo odločila prihodnje leto. Do tukaj govori logika in pričajo dogodki, ki jih vsak dan doživljamo.

A če je res, kar smo prej omenili, da je Menem raje vodja opozicije kot prisklednik drugega peronističnega predsednika, moramo stvari pogledati v drugi luči. Naj mi bralci dovolijo nekoliko politične fantazije. Duhalde in Menem se dejansko ne borita za kandidaturu prihodnjega leta, marveč za politične položaje leta 2003. Guverner dobro ve, da je že zamudil vlak za te volitve. In če noče, da se bo podobno dogodilo tudi čez štiri leta, mora paziti na vsak korak. In zdi se mu najbolje, da se pokaže kot „bratitelj ustave“. Zato je pretekli teden na ves glas razlagal svoje stališče do menemizma: „s stranko naredite kar se vam ljubi, a ne dotikajte se ustave“.

Kar se pa tiče predsednika, ni znano, če morda pričakuje kak čudež ali ima pripravljeno kako presenečenje za zadnji trenutek. Kakor doslej kažejo številke, nima nikakega izgleda za tretjo predsedniško dobo. Tudi če mu sporna odločitev vrhovnega sodišča dovoli ponovno kandidaturu, vse ankete kažejo na zmago opozicije, pa naj bo kandidat eden ali drugi. Razlika je tolikšna, da je skoraj nerazumljivo, zakaj se Menem tako puli za kandidaturu, ki mu lahko prinese prvi in grobi poraz. Nekaj logike ima stvar le, če jo ponovno pogledamo v luči leta 2003 ali pa pod vidikom predsednikovega zaupanja v svojo zvezdo.

PRIHODNJI SPOPADI

Boj se bo nadaljeval na sodnem področju in seveda tudi na političnem. Sodniško hitro napreduje vprašanje Menemove kandidature in vlada pričakuje, da se bo vrhovno sodišče izreklo, predno bo izveden vsedrjavni plebiscit, ki ga pripravlja peronizem. Če pa bi do plebiscita prišlo, v vladi upajo, da bo ljudsko nezanimanje privedlo do majlne udeležbe, kjer bi dobro organiziran menemizem končno le prevladal. Računajo tudi na podporo guvernerjev, kajti rehabilitacija Menema bi pomenila rehabilitacijo marsikaterega guvernerja, ki mu domača ustava zapira pot do novega mandata.

Sodniško skuša vlada tudi preprečiti Duhaldejev plebiscit v provinci. Dejansko je res, da je ta plebiscit nelegalen, ker je snov vprašanja državne in ne provincijske narave, nad čemer ima pristojnost zvezna a ne provincijska vlada. Vendar ni verjetno da bi sodni postopek dozorel, predno Duhalde plebiscit dejansko izvede.

Opozicija v vsem tem ne najde skupnega nastopa. Še več, vprašanje sodnih postopkov in plebiscitov je nov vzrok za notranje spore. Edino pametno besedo v tem je izrekel radikal Terragno, ko je pozval lastne ljudi in opozicijske zaveznike, naj pustijo Menema, da dela, kar hoče, in naj vložijo sile v pripravo boljšega vladnega programa za čas, ko bodo prej ali slej prišli na oblast.

Vsa ta zadeva ponovne izvolitve pa je našla odjek tudi v gospodarstvu. Te dni je kaj nejevoljna prišla delegacija Mednarodnega denarnega fonda. Podjetja odlašajo investicijske programe za dobo, ko bo bolj jasno razvidno, kam se bo obrnila smer dogodkov. Podjetniki sami svartijo pred to

Ta teden bi večina političnih opazovalcev rade volje soglašala z **Borgesom**, ki je trdil, da bi morali dnevniki izhajati le enkrat na leto. Svoj čas že omenili to pisateljevo misel. Res se v vrtincu dogodkov človeke ne znajde in le ko se valovje pomiri, je mogoče skozi prozorno vodo videti do dna. Pretekli teden je bilo vodovje razburkano kot že dolgo ne. Vsak opazovalec po svoje razlagal dogodke, osvetljeval detalje ter sklepal po lastni vednosti in prepričanju. Tako je lažje razumeti, da si tudi izkušeni politikologi niso bili edini v ocnici. Po pravici povedano: *včasih sami ne vedo, za kaj gre. A strani časopisja je treba napolniti vsak dan sproti, pa naj si je človek na jasnem ali ne.*

OSAMITE GUVERNERJA!

Pred časom smo že na tem mestu pisali, da gre Menemu v prvi vrsti za oblast nad stranko. Dobesedno: če ne more biti vodja, vlade hoče biti vodja opozicije. Slišali smo lahko mnenja nekaterih opazovalcev, da če sedanji predsednik ne bi mogel ponovno kandidirati, bi raje videl poraz peronizma kot pa da bi nekdo drug iz njegove stranke bil predsednik - razen če bi bil popolnoma poslušen njegovim diktatom. To pa Duhalde gotovo ni, saj je v sami stranki nenehno skušal povečati svoj vpliv in svojo moč, čeprav na rovaš predsednika.

Zato Menemu opozicija ni mogla bolj ustreči, kot da je na lanskim parlamentarnih volitvah premagala Duhaldeja v njegovi lastni provinci. Po tem porazu je predsednik izvedel široko ofenzivo, da je guvernerja počasi a temeljito osamil in ga v stranki dejansko pustil brez zaveznikov. V zadnjih številkah smo večkrat omenjali prijatelje in zaveznike, ki so Duhaldeja drug za drugim zapuščali. To je prišlo do vidika tudi pri zadnjem sestanku peronističnih guvernerjev, ki ga je sklical Menem v sklopu svoje politične ofenzive. Od štirinajstih jih je prihitelo dvanajst. Manjkala sta le Duhalde in pa Kirschner iz Santa Cruz. A ta zadnji ne zaradi prijateljstva z buenosaireskim veljakom, marveč zaradi ostrega nasprotovanja menemizmu.

Duhaldeja so zapustili tudi sindikalisti. Razen kovinskega veljaka (Lorenzo Miguel), ki dokončno ne zaupa Menemu, so vsi nekdanji prijatelji sedaj prešli v vrste reeleccionizma. Pozabili so, da jim je le Duhalde dajal mesta na kandidatnih listinah. Lanski poraz jih je ponovno vrnil v objem Menema. Pač nihče ne mara deliti poraza.

Osamljenost Duhaldeja je postala jasna, tudi ko je Menem sklical peronistično konvencijo (kongres stranke) in so izostali le delegati province Buenos Aires. Sodna ofenziva zaradi nelegalnega sklica te skupščine je seveda le političen pritisk na javno mnenje in pa pridobivanje časa s strani Duhaldeja. A že dan za tem je Menem spoznal, da tudi njegova pot ni najlažja. Konvencijo so protestno zapustili delegati province Santa Fe (tretje največje volilno okrožje v državi) in tudi senator Cafiero, ki je stalen referent peronistične doktrine in sedaj niha med eno in drugo stranjo. Predsednik je znova spoznal, da je lahko Duhaldeju preprečiti kandidaturu, nemoogoče pa bo zmagati brez njegove pomoči.

Jože Šenk, Ludvik Šmalc in Franc Zorec, za uspešno izvršene volitve, članom krajevnih odborov in ostalim sodelavcem v IO pa, da so sprejeli mesta in odgovornosti, ki so s tem povezane.

Novi IO območja Argentina in Južna Amerika se bo sestal naslednje dni in pripravil program za novo delovno obdobje.

Stara zamera

Vekoslav Grmič, naslovni škof, bivši član predsedstva Zveze socialistov in disident, je v pogovoru za Primorske novice 10. t. m. spet govoril o katoliški Cerkvi, partizanih in narodnih izdajalcih ter Drobiču in Rodetu.

Vekoslav Grmič, „rdeči“ škof, se je vedno zavzemal za prejšnji režim, zagovarjal socializem in titoizem in če se je le dalo, podpiral njihovo politiko, čeprav je bila naperjena proti Cerkvi. Tako tudi sedaj.

Leta 1980 se je med dvema mariborskima pomožnima škofoma - Grmičem in Krambergerjem - papež Janez Pavel II. odločil za slednjega. Zato trdi Grmič, da imajo odločilno vlogo za takšno odločitev emigranti, ki so leta 1945 bežali. Domobranci, ki so se borili proti socializmu. Kot je dejal Grmič, se niso borili, tako kot zdaj govorijo, samo zoper komuniste, ampak proti socializmu nasploh. In zato so tudi vse partizane, brez razlike, presojali enako, ne glede na to, ali so bili komunisti ali ne. In tudi so po njegovem mnenju dosegli, da ni prišel na mesto mariborskega škofa.

Vekoslav Grmič je še vedno mnenja, da so se partizani borili za svobodo, za osvoboditev slovenskega naroda izpod okupatorja. A kot pravi, so bile od vsega začetka na vidiku sile, ki so se z izgovorom, da se borijo proti komunizmu, borile proti OF. Nepomembno se mu zdi mnenje, da so obračunavanje začeli komunisti. Jasno (in verjetno tudi prav) se mu zdi, da je OF, ki se je borila proti okupatorjem, odstranila ljudi, ki so ji bili napoti. Prav tako pa še trdi, da so nasprotniki OF organizirali oborožen boj zoper OF in kolaboracijo z oku-

patorjem za skupni boj zoper partizane. Grmič priznava, da je bil zločin, da so veliko domobrancev pobili, ampak za to ni odgovorna samo nova oblast, temveč tisti, ki so domobrance zapeljali. Pri tem je imel v mislih Rupnika, škofa Rožmana in njegove sodelavce, mnoge duhovnike in nekdanje jugoslovanske politike.

Na vprašanje, zakaj se Cerkev ne distancira od takih izjav in na primer od Rožmanove rehabilitacije, je Grmič odgovoril, da bi tako morala priznati, da je med vojno napačno ravnala. Tega pa ne bo priznala, ker če bi to storila, se ne bi mogla boriti za rehabilitacijo Rožmana in podobnih.

Slovenska Cerkev se po Grmičevih besedah obnaša hudo fundamentalistično, tradicionalistično, najhujše pa se mu zdi, da se njeno vodstvo obnaša tako, kot da minulih petdeset let sploh ne bi bilo, ali kot da so bila ta leta en sam zločin. Mnenja je, da vodstvo slovenske Cerkve nadaljuje tam, kjer je prenehalo leta 1941. Nočejo sprejeti dejstva, da so se ljudje spremenili. Duhovniki nimajo več tolikšnega vpliva, kot se zdi na prvi pogled. To se je najbolj pokazalo ob nastopih nadškofa Rodeta in njegovih pridig; pravi, da so celo verni ljudje začeli zavračati ta način. Tudi ob Rodetovih izjavah se Grmič mnogokrat sprašuje, ali je prištevten.

Tudi za Rodetovo imenovanje so po Grmičevem mnenju imeli odločilno vlogo emigranti, ki imajo v Vatikanu velik vpliv, in pa tisti, ki so po osamosvojitvi začeli dvigovati glave - domobransko usmerjeni ljudje v Sloveniji.

Po Dnevniku

Ob lanuški predstavitvi „Scapinovih zvijač“

Slovenska povojna skupnost v Argentini že nad petdeset let prisostvuje bogatemu kulturnemu življenju na različnih področjih. Mnoga od teh so imela različne razvojne stopnje, odvisne od iniciative močnih umetniških osebnosti, večinoma iz „stare“ generacije, ki so zvesti svojemu poslanstvu izhajajočemu iz rodne domovine nadaljevali s svojimi bogatimi izkustvi in ustvarjalno silo in dali svoj pečat posameznim obdobjem, v različnih okoljih in institucijah.

Ena od takih imenitnih in za slovensko kulturo pomembnih zvrsti je gledališčenje. O tej dejavnosti se je že mnogo pisalo in se bo še moralo pisati, vendar v zadnjem času opažamo nek upad, katerega glavni vzrok je brez dvoma v tem, da so nas prenekateri naši veliki ustvarjalci prekmalu zapustili. Od nekoč mogočne ekipe sedmih ali osmih izkušenih režiserjev imamo danes le dva ali tri, na katerih ramenih leži vsa teža odrskih postavitev, ki jih naša skupnost nenehno zahteva in želi. To dejstvo postaja kritično spricho nesorazmerja med povprečno mnogoštevilnim zanimanjem talentiranih mlajših igralcev in pomanjkanjem režiserjev in mentorjev iz stare in vmesne generacije, ki bi vodili te naše talente preko temeljite prakse in učenja v normalen razvoj, ki je nujen za vsako organično kulturno rast. Naj parafraziram Pirandella: „Štirideset igralcev, ki iščejo režiserja“. Kljub temu je opaziti nekaj pozitivnih pojavov v dveh ali treh lokalnih skupnostih, kjer vidimo nenehno spontano gibanje in brskanje po žerjavici gledališke ustvarjalne umetnosti. Mnogokrat se nam srce trga, ko gledamo naravnost herojsko zagnanost in požrtvovalnost mladih, ki puščajo ob strani zabavo in šport in tudi študij ali delo, ter si odtrgujejo od nočnih ur dragoceni čas, da postavijo na oder to ali ono predstavo ali proslavo. Opažamo, kako vsi sodelujoči skušajo premostiti praznoto „večjih“ liderjev in režiserjev zanašajoč se na svoje talente in na prekipevajočo vneto in predanost tej umetnosti. Vsi pa čakajo, in upamo, da se bo na kak način le napolnila vrzel z magično pojavo novih vodilnih ustvarjalcev.

Zato nas je prijetno iznenadila letošnja pojava Gledališke skupine Slovenske vasi, ki je z vso mladostno drznostjo postavila

pred nas na oder klasično komedijo iz 17. stoletja, Molierovo „Skapinove zvijače“. Kot je zapisano v programu, je avtor „pokazal bistvene zadeve človeške narave; strasti, finančne in ljubezenske težave, laž, jok, smeh, skopost, maščevanje. Njegova dela so ogledalo življenja. Vloge predstavljajo nedolžne kmete, mlade in vedno zaljubljenе osebe, služabnike in hlapce pripravljene služiti svoji gospodi, podkupljene dvornike, itd. Te osebe imajo za Molierja svojo lastno naravo pod zunanjim videzom. Zato so njegove vloge svetovne in nadčasne.“ Nato nadaljujejo prireditelji: „Letos smo se upali predstaviti komedijo Skapinove zvijače, ki nam potom umetnosti pomaga k boljšemu poznavanju resnice. In ker je mnogokrat resnica kruta, raje napravimo pogled nanjo z nasmehom...“

Kar nas najbolj preseneča v Gledališki skupini Slovenske vasi, je brez dvoma starostna opredelba igralcev in režiserja. Skoraj vsi se uvrščajo nekako med sedemnajst in petindvajset let. Ta kompaktna skupina naših mladih žonglerjev je skoraj popolnoma spontan pojav, vreden posebne sociološko kulturne študije. Primerjal bi jo s fizikalnim pojavom samovžiga, pravcati kulturni spontani vžig! V tej, od ostalih slovenskih centrov geografsko nekoliko oddaljeni Slovenski vasi, so rasli v močnem in prijateljsko povezanem okolju, kjer je imela nedvomno veliko vlogo slovenska lazaristovska župnija. Vsa leta so gojili, tako kot v drugih slovenskih domovih, kulturno življenje, ki pa je, kot smo prej dejali, v zadnjih letih zašlo v generacijsko krizo pomanjkanja talentov. Zato je danes ta njihov pojav nekaj atipičnega, kot je bilo zadnje čase to opažati tudi v nekaterih drugih domovih. V Slovenski vasi se je začela zbirati okrog Martina Sušnika skupina prijateljev, ki se odlično ujemajo med seboj in z režiserjem.

Tokrat so nastopili poleg že omenjenega Sušnika še Stanovnik Franci, Grbec Dani, Črnak Joško, Mehle Lojzka, Burja Valerija, Kocjančič Marko, Pallotta Marko, Grbec Rotija, Rot Boris, Mehle Jože in Grbec Bernard. V tehničnih funkcijah so sodelovali: rekviziter: Marko Pallotta, inšpicientka: Lojzka Mehle, osvetljava: Toni Ce-

Nad. na 6. str.

Knjiga o „dvodomcu“

Založba Devana je 30. junija predstavila knjigo: **Južni povratnik** s podnaslovom „Slovenski poslovnež med Mlinščico in Amazonko“ avtorja Ivana Cimermana. Romansirani življenjepis pripoveduje o še živem Vladimiru Ovci, ki se je od mlinarjevega sina prebil do tovarnarja, poslovneža in uglednega meščana zgornjega sloja Brazilcev. Spodbudo za opis vzpona Vladimira Ovce je avtorju dal nekdanji predsednik Slovenske izseljenske matice Mitja Vošnjak.

Vladimir Ovca se je leta 1929 rodil na

Rodici pri Domžalah. Kot otrok se je vključil v partizane, bil po vojni politični aktivist, leta 1952 pa je kot ekonomski emigrant prebegnil v Avstrijo. Že nekaj let kasneje je ustanovil tovarno orodja v Braziliji.

Založnik Tone Peršak je na opozoril, da tematika, obravnavana v Južnem povratniku, namreč povojnega - ne političnega, temveč ekonomskega - izseljenstva v slovenski literaturi „skoraj ni navzoča“. Po njegovih besedah gre za „značilno slovensko zgodbo o uspehu“, vendar žal „ne o uspehu v domovini“.

(3) - KONEC

Vse blagoslove tebi, Slovenija!

Slavnostni govor ob proslavi državnosti v Slovenski hiši

Kar se tiče različnih gledanj na možnost slovenske države pa tole: kot je pravilno ugotovil dr. Andrej Vovko na zadnjem predavanju pri SKA, politična emigracija ni bila nikdar homogena, monolitna, ampak zelo razvejena, raznorodna v svojih političnih gledanjih in še drugače, tako da je za marsikoga bolj zgled razbitosti in nesloge, kot demokratičnosti (seveda tudi odvisno od tega, če ocenjevalec gleda na nas s simpatijo ali z mržnjo). Morda je bilo enotno v Argentini edino Slovensko dušno pasterstvo. Poleg dvojnih borčevskih organizacij in publikacij (*Vestnik in Tabor*), smo imeli dvojne ali trojne mladinske organizacije (SFZ-SDO, salezijanski *Mladinski dom* in skavte), imeli smo dvojni mladinski glasili (*Mladinska vez* in *Druga vrsta*), po krizi v SKA dve kulturni reviji in pa osrednjo Slovensko hišo na ulici Ramón Falcón, Buenos Aires ter krajevne slovenske Domove v predmestjih. Naj se s tem ponašamo? Zakaj pa ne?!

Lahko trdim, da je leta med nami enot-

nost glede vrednot; glede načina, kako naj se udeležimo, so bila gledanja različna; apoloģija in vsiljevanje lastnega prepričanja pa so bila kdaj prav nekrščansko ostra, zajedljiva in osebno žaljiva. Nikakor pa za nas ne velja, „da bi vsi enako mislili in zaradi tega pravzaprav sploh ne mislili“.

Ne vemo, koliko je že omenjeno 50-letno pisanje v emigraciji vplivalo na osveščanje narodnosti in državnosti v Sloveniji. Kar si lahko mislimo je, da so po službeni dolžnosti morali prebirati emigrantski tisk uslužbenci UDBA-e. Morda so precejnejevali moč „sovražne emigracije“ in so hoteli prehiteti tek dogodkov? Danes večkrat slišimo od naših obiskovalcev iz Slovenije, da so ob svojih potovanjih v inozemstvo prebirali emigrantski tisk, a koliko je to vplivalo na dogodke leta 1991, ne bomo najbrž nikdar zvedeli. Pa tudi ni važno; važno je, da je emigracija izpolnila moralno dolžnost do svoje domovine.

Ena stvar je država Slovenija, druga pa ideja *Zedinjene Slovenije*, pojma, ki se ne

izključujeta, ampak se lahko dopolnjujeta. Ideja ZS je danes po 150 letih znova aktualna. Možen vstop Slovenije v EZ, o čemer danes v Sloveniji razpravlja periodični tisk, aktualizira idejo ZS. V skupnem evropskem prostoru bi to bilo mogoče. Mogoče le, če bomo Slovenci to hoteli. Vsekakor legitimna bi bila razprava o tem, kaj bi Slovenci pridobili in kaj izgubili z vključitvijo v Evropsko zvezo (EZ); doslej še nisem bral kake resne študije o pozitivnih in negativnih posledicah za Slovence. Ali naj bi šli v EZ kar na vrat, na nos?

Dvomim v odkritosrčnost želje po vključitvi Slovenije v Evropsko zvezo s strani nekdanjih partijcev. Treba bo vskladiti zakonodajo Slovenije z zakonodajo EZ: vrniti ukradeno premoženje (premičnine in nepremičnine), popraviti oz. povrniti škodo, obsoditi zločine pa tudi zločince, ki so jih povzročili. Vse pa kaže, da boljše stvari in njihovi potomci nimajo najmanjše želje, da bi karkoli tega postorili. Zato imam pravico, da se vprašam: v kakšno Evropo nas menijo popeljati? Kdaj in kako, pod kakšnimi pogoji?

Če bi EZ hotela državo Slovenijo sprejeti medse, imamo dve možnosti: 1. da se utopimo v neki novi obliki *Svetega Rimskega Cesarstva* (SRC), recimo SRC Katerekoli Narodnosti (SRCKN) in napravimo

množičen kulturni in narodni samomor ali pa 2. da zaživimo 150-letno idejo *Zedinjene Slovenije* v skupni upravni enoti vsi Slovenci, tudi zdomci, kot živ ud slovenske skupnosti. Da pa bi to bilo mogoče, bi morali Slovenci imeti več samozavesti in ponosa, večjo rodnost, večje spoštovanje slovenskega jezika in narodnih simbolov.

Ne morem si predstavljati države Slovenije brez slovenskega naroda!

Združena Slovenija, ki je ne bi več delile meddržavne meje - ki pa bi jo družil isti jezik in kultura, spomin na boj za obstanek, na skupno trpljenje in upanje, ljubezen do prednikov in bratov iste krvi, ponos na to, kar smo in imamo svojskega, zavest skupne usode - torej taka ZS za nas Slovence ni več nedosegljiv cilj. Če bomo modri in samozavestni, nam jo bo prinesla združena Evropa. Od nas, in samo od nas, je odvisno, kako bo z nami. Ne bojim se slovenske vključitve v Evropo, v njej vidim celo možnost, da načrte iz leta 1848 v neki za vse, tudi za sosede, sprejemljivi rešitvi, uresničimo. Zgodovinsko vlogo za usodo slovenskega naroda pa ima naša generacija. Jo bomo znali prevzeti in izpolniti? Bog in narod bosta od nas terjala odgovor!

Konec

Slovenija, moja dežela

Najstarejša trta na svetu

Znamenita mariborska stara trta, za katero so že vrsto let predvidevali, da je najstarejša trta na svetu, je ta naziv uradno dobila pred nekaj dnevi. Guinnessova knjiga rekordov je namreč mariborski občini podelila certifikat, ki priznava stari trti najmanj 375 let življenja, morda jih ima

celo več kot 400, je pa vsekakor najstarejša trta na svetu. Tako se trta na sliki prvič bohoti leta 1681.

Vsako jesen se zbere med trgatvijo veliko število radovednežev. Iz obranega grozdja slednjič pridobijo 40 litrov kakovostnega vina, ki ga napolnijo v stekleničke po 2,5 decilitra. Ljubitelji vina morajo za stekleničko zgodovine odšteti okoli 200 dolarjev. Na občini so prepričani, da bodo iz Londona v prihodnjih dneh dobili tudi potrdilo o vpisu stare trte v prihodnjo izdajo te svetovne knjige najodličnejših dosežkov.

SLOVENSKI DOM SAN MARTIN

DOMOBRAVSKA PROSLAVA

Zaradi smrti Rudolfa Smersuja je bila domobranska proslava v domu San Martin prestavljena na 12. julija. Pri polni gornji dvorani je najprej imel govor Viktor Leber, iz katerega objavljamo glavne misli:

Že od mladih let sem slišal od svojih sorodnikov pri raznih debatah in tudi učiteljev slovenske šole, da so se v domobravstvu zbirali možje in fantje vseh stanov z istim ciljem: braniti slovenski dom in njegove prebivalce pred komunističnim nasiljem. Da jih je družila skupna ideja, ki so jo nosili v svojih srcih in je bila izražena v domobranskem gestu: mati, domovina, Bog.

Da, zaradi tistih idealov so bili mučeni, sestradani, pretepeni, opljuvani, oropani časti, duševno in telesno mučeni in končno živi in mrtvi pometani v jame. V jamah ležijo telesno mrtvi. A njihov duh je živ. Spremlja nas po vsem svetu. Za marsikoga mojih let je bil to stari oče, stric, daljni sorodnik, celo oče, ki je ušel živ iz jame ali morišča. Žive prič.

Ko sem pred tremi leti stopil na slovenska tla, sem začutil, da so mi poti in kraji domače. Ko sem srečal sorodnike, se mi je zdelo, da so mi že vedno znani. Ko sem hodil po gozdovih, sem začutil, koliko hudega boja je bilo v tej goščavi. Ko sem stopil pred grobišča pod Krenom v Kočevskem Rogu, sem začutil globoko tišino groznega trpljenja in mučeništva!

Začutil sem, da stojim v svetišču. Začutil sem, da kri ni voda. Da, čeprav sem rojen v Argentini, mi ni bil tuj svet in boj za narodov obstoj. Da, uresničilo se je pred mano vse tisto, kar sem leto za leto že od majhnega slišal, bral in se učil. Začutil sem, da ni bilo zaman.

Zato prosim vas, ki ste žive prič tistih dni, da bi pogosto o njih govorili, pisali in pripovedovali svojim sinovom, vnukom, sorodnikom in znancem.

In mi, mladi rodovi, zavedajmo se, da smo potomci junakov, ki so nam svetel zgled. Ne dopustimo, da bi pisali popačeno zgodovino ali da bi šla mimo nas. Bodimo tudi mi v ponos njim z delovanjem v skupnosti, v vsakdanjem življenju in v hvaležnosti Bogu.

Zavedajmo se naših korenin, saj iz njih rastejo sadovi v Argentini!

Potem so sledile Balantičeve: Blazne hvalnice. Naj pojasnim, da je program zamislila Metka Kahne. Kot tretja točka je ubrano pel moški zbor, ki ga vodi Lučka Kastelic. Za tem pa je Prvi sonetni venec - Magistrale deklamirala Vera Podržaj.

Za njo je spet zbor zapel pesem Lipa, znano in primerno Balantičevo pesem Za-

suta usta pa je recitirala Marta Škulj. Spet je zbor s solo petjem Janeza Marinčeka zapel Gregorčičevo: Na dan, nato je sledila recitacija Balantičeva pesem: Sen o vrnitvi. Končno je vsa dvorana zapela: Oče, mati...

Ves program je režiral Maks Borštnik.

Vsi nastopajoči so se zelo potrudili, moški zbor je ubrano pel, dekleta in mlade žene so čustveno recitirale Balantičeve pesmi in vsi zbrani, ki nas je bila polna dvorana, smo se zamislili v tiste strašne dni, ko so naši dragi krvaveli in izkrvaveli v rokah podivjanih komunistov. Slava njihovemu spominu!

OČETOVSKI DAN

V nedeljo 21. junija smo praznovali dan očetov. Takoj po sv. maši smo se zbrali v gornji dvorani. Očetje in stari očetje so se posedli ob dolgi, pogrnjeni mizi. Marjan Boltežar je pozdravil slavljence v imenu mladine in jim izrekel besede zahvale:

„Prav je, da slavimo očetov in materin dan, ker je to zelo lepo in ker pač živimo v tej deželi in moramo spoštovati navade tega naroda, ki je za večino izmed nas tudi naš narod. Zelo lepo je tudi, da te dneve še prav posebej pomislimo na naše očete in matere. Za otroka sta oče in mati ves njegov svet. Vsaj prva leta svojega življenja otrok spoznava svet preko staršev. To otroka zaznamuje za celo življenje. Ni slučaj, da so velikodušnega očeta otroci bolj radodarni pobožnega bolj bogaljubeci in dobrotljivega bolj prizanesljivi.

Očetovstvo ima sam Bog v tako veliki časti, da je lastnemu Sinu, ki se je učlovečil, da bi nas odrešil, postavil ob stran očeta - varuha, da bi ta Sin varno in krepostno rastle in se razvijal.

Na žalost danes, posebno v teh zadnjih desetletjih, očetovstvo izgublja premnogokrat svoj namen in pomen. Tehnologija je posegla v te skoraj skrivnostne tajne. Rodijo se otroci brez očeta, kot ga mi pojmujejo. Starši se vedno v večjem številu ločujejo, poročajo in spet ločujejo. Slika očeta je medla ali pa popolnoma zabrisana.

V naši slovenski skupnosti, tukaj v izseljenstvu so nam te zablode zaenkrat še tuje. Naši očetje, kdor ima to veliko srečo, da ga ima, so še vedno glava naših družin, naš vzor v življenju in delu.

Učenci 1., 2. in 3. raz. Rožmanove šole so očkom povedali pesmico „Očka“. Vsi otroci so zapeli „Naš očka“ ob spremljavi kitare. Očete so nagradili z poljubčkom. Nastop so pripravile Marta Škulj, Regina Leber, Irena Peršuh in Lučka Kastelic.

Mladi so hitro postregli z domačim pecivom, toplim čajem, kavo in s poživljajočo kapljico.

Pisali smo pred 50 leti...

Države, ki so dosedaj sprejele slovenske begunce

Potem ko je večina slovenskih beguncev, ki je bila v raznih taboriščih v Avstriji, zapustila to državo in se naselila v Argentini, se pripravljala nas emigracijo tudi močna slovenska begunska skupnost na Koroškem. Slovenski begunci so si tudi tam v ogromni večini izbrali Argentino za svojo novo domovino in sedaj samo še čakajo na izstavitve vizuma.

Medtem pa je spittalsko taborišče zapustilo 599 slovenskih protikomunističnih

emigrantov. Tako je odpotovalo v Anglijo 51 slov. beguncev, v Francijo 12, Italijo 28, Nemčijo 2, Španijo 3, na Švedsko 1, v Avstriji pa se je stalno naselil 1 begunec.

V Afriko so odšle 3 osebe, v Argentino 6, Brazilijo 23, Chile 11 in v Venezuelo 60.

V severnoameriške države se je pa dosedaj izselilo 397 slov. beguncev in sicer 394 v Canado, v U.S.A. pa 3.

Svobodna Slovenija; št. 15; 1. avgusta 1948

Praznik dneva državnosti v Prešernovi šoli

Na majski učiteljski seji smo se razgovarjali o praznovanju državnega praznika Slovenije... pa je zastopnica Baragove šole povedala, da v njihovi šoli pripravljajo praznovanje, na katerega bodo povabili starše. - Lepa, zares lepa zamisel, zakaj je ne bi uresničili tudi po drugih šolah?

Pa smo v Prešernovi šoli šli kar hitro na delo; ves učiteljski zbor je bil navdušen in hitro je bilo delo razdeljeno. V soboto pred praznikom so šolarji nesli lepa vabila domov. In tako smo zadnjo uro v soboto 27. junija učiteljice po svojih razredih pripelale učencem slovensko zastavico. Deklice iz osmega razreda pa so potem pripenjale zastavice ob vhodu v dvorano staršem in vsem, ki so se odzvali našemu vabilu.

Proslava se je pričela. Ga. Nadica Grohar je najprej spregovorila o pomenu praznika: „...tudi mi, čeprav oddaljeni, smo z veseljem in ponosom pa tudi z zaskrbljenostjo sledili osamosvojitvi ljube nam Slovenije. Veselimo se torej, bodimo ponosni na našo državo, ohranjajmo njeno izvorno kulturo, bodimo ji zgled zvestobe krščanskim in narodnim vrednotam in ne nazadnje zanjo molimo. S ponosom zapojmo s pesnikom: ...kjer rod je moj, kjer sin je tvoj - tam si Slovenija.“

Po pesmi sta 7. in 8. razred prišla na

lepo okrašen oder: v ozadju velik zemljevid Slovenije, delo Zarnikovih učiteljic, ki so z najmlajšimi prepredle zemljevid z belimi, modrimi in rdečimi papirčki, da je bila vsa Slovenija prekrita z našo zastavo. Največji šolarji so recitirali: Nekje leži zemlja, ki jo je Bog ob stvarjenju še posebno blagoslovil. Za njimi so prišli po stopničkih na oder najmlajši in s pesmijo: Hop, hop, hop, beli moj konjiček, nas popeljali v Slovenijo. Nato so v molitvi prosili Jezusa za slovensko domovino, med tem so tri deklice prinesle belo, modro in rdečo svečo v obliki cveta in jih postavile na mizo pred križ. Vse nas je ganila njihova prisrčna prošnja. Tretji razred je v verzih razpravljal, kaj je pravzaprav domovina. Četrti in peti razred pa sta nakazala, kako naj ljubimo njene simbole. Za konec pa je šesti razred recitiral Meškovo: Prisega.

Ker smo Prešernova šola, smo vsi skupaj za konec zapeli Zdravljico - pa ne samo tisto kitico; ki je sedaj državna himna - prav vso so šolarji znali in jo lepo zapeli. Za spomin na to praznovanje je vsaka družina dobila ličen stenski obesek s slovenskim grbom in pesmijo Slovenec sem, delo neutrudljive učiteljice Irenke Zarnik.

Vsi smo odhajali domov s toplimi mislijo na našo daljno domovino Slovenijo.

Iz življenja...

Nad. z 2. str.

nevarnostjo, a se javno ne izrečejo ne za eno ne za drugo stranko. Pozna se že zastoj v zunanji investicijah. Pada tudi dotok produktivnega kapitala. Da pa je mera težav polna, je pretekli teden odstopil gospodarski podminister Carlos Rodriguez. Navedel je sicer osebne in družinske razloge (žena je noseča), a dejansko so vsi vedeli, da se je strog in sposoben mož naveličal političnih neresnosti rožne palače. V kongresu so mu zavrnilo ali spremenili že

vrsto projektov. Ko je v veliki meri padla še nova davčna zakonodaja, je zaloputnil z vrati in odšel. Sedaj se v vladi boje, da bi bilo to zadržanje v gospodarski ekipi nalezljivo.

Tik pred zaključkom lista smo slišali predsednika Menema po radiu, kjer je naznanil, da odstopa od re-re-elekcije, ker noče razkola v stranki in da bi se mislilo, da ne upošteva ustave.

Videli bomo, ali je mislil resno. Saj itak lahko pozneje reče, da je on sicer ni hotel biti znova predsednik, a da ga je ljudstvo prosilo in mu ni mogel odreči. Medtem pa bi Duhalde odpovedal svoj plebiscit.

Novice iz Slovenije

Slovenci v Argentini

Slomškov dom

Nekaj utrinkov iz kronike naj služi opisu življenja skupnosti, ki se zbira v Slomškovem domu.

Kot vsako leto je bilo tudi letošnje slavje **cvetne nedelje** svečan dogodek. Pridne roke naših žena in deklet so v organizaciji Slomškove šole (voditeljica Saša Zupan Omahna) spletla nad sto ličnih slovenskih butaric za naše šolarje, fantje pa še veliko butaro. Po blagoslovu oljk in butaric pred slovenskim znamenjem, ki ga je opravil dušni pastir prelat Jože Škerbec, se je razvila po vsem Domu dolga procesija, ki se je med prepevanjem pesmi v čast Kristusu Kralju napotila v dvorano k službi božji.

Na **vstajenjsko nedeljo** je bila v Domu slovesna maša ob številni udeležbi, mladina pa je imela nato še velikonočno srečanje.

V sobotio 25. aprila je bil **redni letni občni zbor Slomškovega doma**. V uvodu se je predsednik spomnil umrlih članov v pretekli poslovni dobi. Nato so odborniki podali poročila, iz katerih je razvidno, da je odbor zadovoljivo opravljal svoje delo. Predsednik Marjan Jože Loboda je v svojem povzetku opravljenega dela poudaril, da je Slomškov dom dejavno sodeloval z Medorganizacijskim svetom in vsemi skupnimi podvzetji slovenske skupnosti v Argentini. Svoji poročili sta podali tudi predsednica odseka Zveze žena in mater Pavla Kovač Škraba ter v imenu mladine predsednica odseka SDO Pavlinka Vombergar. iz vseh poročil se je izkazovala ljubezen do skupne ustanove, ki služi kot streha številnim dejavnostim v domu. Ker dosedanemu odboru še ni potekel mandat, ni bilo volitev, pač pa so bili izvoljeni v odbor predstavnika mladinskih organizacij Danjan Tomazin in Pavlinka Vombergar in predsednica odseka Zveze žena mati Pavla Kovač Škraba. Domobranska proslava

V soboto, 13. junija se je skupnost v Slomškovem domu poklonila **spominu pobitih domobrancev** in drugih žrtev komunizma v Sloveniji. Proslavo je imel na skrbi kulturni odsek (Marko Selan), nje osrednji del, akademijo pa je pripravil s sodelavci dr. Štefan Godec. Sceno so pripravili očetje otrok slovenske šole, v katero je Stanko Snój vrisal orjaški zemljevid Slovenije z označenimi grobišči komunističnih žrtev. Pretresljiv je vtis s tega zemljevida: od severa do juga in od vzhoda do zahoda je Slovenija posejana s skritimi grobovi, ki se pa vendar v zadnjih letih odkrivajo.

Ob lepi udeležbi rojakov vseh starosti se je slavje pričelo z daritvijo svete maše (prelat Jože Guštin), ki jo je zelo povzdignilo ubrano petje mladinskega zbora pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja. Takoj po maši je akademijo uvedla s pomenljivimi besedami prof. Neda Vesel Dolenc, nakar je spregovoril spominske besede lic. Franci Markež (govor je bil objavljen v eni od prejšnjih števil našega lista). Akademija je obsegala izbran recital z lektorjem (Marko Selan), solisti in skupino otrok, povezano s petjem mladine in otrok slovenske šole (Olga Omahna Urbančič). V poklon večera spomina naših žrtev so izvele naslednje poezije: Marjan Tršar - Zadnje Slovo (Lojze Lavrič ml.), France Balantič - Na gori (Marjan J. Loboda), France Balantič - Slovo (Nežka Štefe), Zorko Simčič - Mrtvaški boben (skupina), Zorko Simčič - Turjaška, pet let kasneje (Nežka Štefe), Stanko Majcen - In spet je pomlad (Sonja Avguštin), Vladimir Kos - Tajna (Marjan Jože Loboda), Zorko Simčič - In vendar, nekoč bo! (šolarji). Ko so izvele zadnje poezije so otroci s prižganimi svečkami načelovali sprevedu k spominski

plošči na dvorišču Doma, njim so sledile sestre pobitih domobrancev in vsi ostali. Spominska plošča, osvetljena v temnem večeru in ozaljšana s slovenskim šopkom (Ivanka Krušič) nam je ta večer simbolizirala tolkere grobove naših žrtev po vsej slovenski zemlji. Globoke besede prelata Guština in krepko zapeta pesem slovenskih domobrancev Moja domovina so sklenili spominsko svečanost.

V nedeljo 31. maja, je odsek **Zveze slovenskih mater in žena** pripravil **dobrodolno kosilo**. Številne goste, med njimi je bila tudi družina opolnomočenega ministra na tukajšnjem veleposlaništvu g. Tomaža Kunstlja, je pozdravila predsednica Pavla Kovač Škraba. Odsek opravlja v Slomškovem domu pomembno socialno in družabno delo in sodeluje pri vseh dejavnostih v Domu. Za okrepitev finančnega uspeha je bil na programu tudi bogat srečolov.

Na **očetovski dan** v nedeljo 21. junija so fantje in dekleta iz mladinskih organizacij priredili prijetno slavje v počastitev svojih očetov in starih očetov. Duhovit avdiovizual je izvenel v prisrčen pozdrav in se ob sladki torti in vroči kavi sklenil v prijetni družabnosti.

Smrt bivšega predsednika.

Vse člane Slomškovega doma in veliko rojakov, ki so ga poznali, je prizadela smrt **Franceta Vestra**, dolgoletnega odbornika in nekdanjega predsednika Slomškovega doma, v torek 30. junija, v 71. letu starosti. Zahrbna bolezen ga je prezdodaj vzela družini pa tudi vsej skupnosti, saj je bil pokojni France splošno priljubljen, vedno pripravljen na usluge, vedno dobre volje. V Slomškovem domu je bil dejaven prav od začetka, in nato na en ali drug način vsa leta. Prav posebno je bil delaven pri keglaskem, šahovskem in gostinskem odseku. Po njegovih stopinjah zdaj stopajo tudi njegovi otroci, vnukinja Karolinca pa tudi dela prve korake v Slomškovi šoli. Zadnja leta je bil zvesti sodelavec delegata slovenskih dušnih pastirjev prelata Jožeta Škerbca pri upravi Slovenske hiše in mnogi obiskovalci le-te ga bodo ohranili v lepem spominu. Slomškov dom bo Franceta Vestra ohranil v hvaležnem spominu, ženi Francki in vsej družini pa izreka iskreno sožalje. Dobri človek, počivaj v miru!

J.T.

Osebne novice

Rojstva: V družini prof. Germana Ravarotto in prof. Pavlinke Voršič se je 14. julija rodil sin **Matej Nikolaj**. V ponedeljek, 6. julija se je v Trstu rodil **Martin De Luisa**, tretji sin Aleksandra in ge. Lučke roj. Kremžar. 12. julija se je rodil **Sebastian Guido Keber**, sin Renata in Liliane roj. Pereyra.

Bog daj srečo!

Smrt: V Ramos Mejiji je 20. julija umrla **Marija Zabukovec roj. Jemec (70)**. **Naj počiva v miru!**

Nova diplomantka: Na buenosaireški državni univerzi je dokončala študije **Cintija Frontini** in postala "licenciada en administración de empresas".

Čestitamo!

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: **ga. Mira Ecker \$ 300.-; dr. Franci Zupanc \$ 30.-; ga. Pavlina Dobovšek** v spomin g. Rudolfa Smersuja \$ 100.-; **ga. Pavči Eiletz** v spomin g. Rudolfa Smersuja \$ 50.-.

Bog plačaj.

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu so razglasili najboljših šest udeležencev 4. evropskega tekmovanja mladih orglavcev, ki so se nato v Gallusovi dvorani predstavili na skupnem koncertu. Najvišjo nagrado tekmovanja, kipec Plešoč angel belgijskega kiparja Willyja Peetersa, ki je posebna nagrada Evropske zveze glasbenih tekmovanj za mladino (EMCY), je prejel 22-letni Pavel Kohout iz Češke. Tekmovalci, stari od 15 do 25 let, so se pomerili v dveh starostnih kategorijah. Pavel Kohout, ki je po mnenju petčlanske mednarodne žirije najbolje izvedel program v kategoriji do 25 let, bo poleg kipca Plešoč angel dobil še posebni nagradi Agencije CD in Festivala Ljubljana ter denarno nagrado v vrednosti 4.000 nemških mark. Diplome in denarne nagrade v višini do 3.000 nemških mark bo prejelo tudi ostalih pet najbolje ocenjenih tekmovalcev. Med starejšimi orglavci si je drugo nagrado priigral Tomaž Sevšek iz Slovenije, ki mu bo Jugend Musiziert Nemčije prihodnje leto v tej državi omogočil skupni koncert z Verouchko Nikitine iz Francije, drugouvrščeno v kategoriji do 19 let.

LJUBLJANA - V avli Zgodovinskega arhiva Ljubljana sta ljubljanska županja Viktorija Potočnik in ravnatelj arhiva prof. Janez Kopač odkrila spominsko ploščo Antonu Aškercu, pesniku in prvemu mestnemu arhivarju; dogodek sodi v okvir praznovanj stoletnice najstarejše kulturne ustanove slovenske prestolnice ter največjega regionalnega arhiva v Sloveniji. Ravnatelj Kopač je ob tej priložnosti opisal okoliščine, v katerih je župan Hribar leta 1898 priporočil mestnemu svetu Aškerčevo nastavitve, povzel, kaj dobrega je Aškerc v več kot 20-letnem obdobju postoril v arhivu ter opozoril na pesnikovo prijateljstvo s švedskim pesnikom Jenssenom, kar mu je razen prevodov in objav na Švedskem prineslo - kot prvemu Slovincu - nominacijo za Nobelovo nagrado za literaturo.

Slovenija in šport

LJUBLJANA - Pred tedni je vozil za Srednjeveški dan poseben vlakec na Ljubljanski Grad. Ker je to zelo pritegnilo turiste in domačine, odslej vozi vsak dan in vsako polno uro s Prešernovega trga na Grad. Vožnja traja 15 minut. Vlak ima dva vagona s 40 sedeži, (za katere morajo odrasli odšteti 300 tolarjev), vleče ga pa v lokomotivo preoblečen traktor.

VILNIUS - V litovskem Vilniusu poteka evropsko prvenstvo v plavanju za gluhe in naglušne. Slovenija si je že priborila prvo medaljo, na 1500 metrov prosto jo je osvojil Rok Veger.

CARIGRAD - Slovenska vaterpolska reprezentanca je z "zlatim golom" Tea Galiča osvojila 3. mesto na evropskem prvenstvu skupine B v Carigradu. V malem finalu so po dveh podaljških ugnali Francijo z 9:8, v rednem delu pa se je tekma končala neodločeno 6:6 (1:3, 2:1, 1:1, 2:1). V velikem finalu pa so bili Romuni boljši od Poljakov z 12:4. Na osnovi rezultatov v skupini A so znane tudi kvalifikacijske skupine za evropsko prvenstvo skupine A, ki bo prihodnje leto od 2. do 11. septembra v Firencah. Slovenija bo igrala od 18. do 20. junija v skupini 3, skupaj z Grčijo, Nemčijo in Belorusijo.

PARIZ - Na najnovejši nogometni jakostni lestvici, ki jo je objavila Mednarodna nogometna zveza (FIFA) sta najbolj napredovali reprezentanci Francije in Hrvaške, ki sta se povzpeli kar za 15 mest. Svetovni prvaki Francozi so se s 17. prebili na 2. mesto, Hrvati pa so zdaj 4. Argentina je na petem mestu. Še vedno vodi Brazilija. Slovenska reprezentanca je napredovala za eno mesto in je zdaj 93.

RIM, Italija - Najboljša slovenska atletinja Brigita Bukovec je na mitingu Zlate lige v Rimu v teku na 100 metrov z ovirami osvojila 3. mesto in dosegla svoj najboljši letošnji izid - 12,81. Zmagala je Američanka Angie Vaughn. Bukovec, ki je bila edina slovenska predstavnikinja na mitingu v Rimu,

je kot običajno slabo štartala, na sredini proge se je prebila do vodilnih, prav v zaključku pa je zmogla še dovolj moči za stopničke.

VARNA - Slovenska mladinska košarkarska reprezentanca je na evropskem prvenstvu v Varni po zmagi s 101:84 (46:50) nad Bolgarijo zasedla sedmo mesto.

NOVA GORICA - Primož Kozmus, atlet Brežic, je na mladinskem državnem prvenstvu v Novi Gorici postavil nov mladinski državni rekord v metu šestkilogramskega kladiva. Orodje je zalučal 69 metrov in 54 centimetrov. Odlični rezultat je postavil tudi Sašo Božič (Olimpija), ki je v teku na 400 metrov z ovirami dosegel čas 52,33, s tem pa je tudi izpolnil normo za nastop na svetovnem prvenstvu. V isti disciplini je bil blizu norme tudi Aleš Stopinšek, ki je za predpisanim rezultatom zaostal le za štiri stotinke, in dosegel čas 52,98.

IFFENDIC, Francija - Slovenski motokrosist Matej Žvan se je odlično odrezal na drugi dirki za evropsko prvenstvo v motokrosu v kategoriji do 80 ccm. V konkurenci z 89 tekmovalci je zasedel tretje mesto, prehitela sta ga samo domačina Nicolas Delepierre in Jeremy Cerdan. Tretja dirka bo avgusta na Portugalskem.

RADOVLJICA - Slovenska reprezentantka Alenka Kežar je z zmagama na 200 metrov prsno in mešanjo najuspešnejša tekmovalka 14. mednarodnega plavalnega mitinga Radovljica 98. Poleg Kežarjeve sta zmagi zabeležila še dva slovenska reprezentanta, Tanja Blatnik (100 metrov prosto) in Jure Bučar (400 metrov prosto). Med

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265

Letske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

H. Yrigoyen 2742 - San Justo

PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „E“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič), Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Almirante 3351, 1. nadst. "F", San Justo. Tel. 482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številke - \$ 12.-

Obvestila

SOBOTA, 25. julija:

29. mladinski glasbeni večer ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 26. julija:

Koline v Našem domu San Justo.

SREDA, 29. julija:

Šolska seja ob 20. v Slovenski hiši

SOBOTA, 1. avgusta:

SKA: Predavanje dr. Andreja Finka:

Pomen in meje globalizacije, v Slovenski hiši ob 20. uri.

Na slovenskem odru v Mendozini igra Ivana Tavčarja „Cvetje v jeseni“ ob 20.30 uri. Režija: Tončka Šmon.

NEDELJA, 2. avgusta:

26. obletnica društva Slovenska vas s celodnevni programom.

SREDA, 5. avgusta:

Redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena ob 17 v Slovenski hiši.

V Našem domu

San Justo

v nedeljo 26. julija

KOLINE

* kosilo ob 13. uri

* Prijave na telefon 441-1264/65 ali pri odbornikih

* V predprodaji na razpolago krvavice in pečenice

Ob lanuški predstavitvi..

Nad. s 3. str.

rar, scenski prostor: Joško Črnak. Režijo je odlično izpeljal Martin Sušnik.

Gledališka umetnost je po svojem bistvu najbližja človeku, ko ga preko skoraj mističnega obreda potegne v tajinstveni ples, ki nekako omami gledalca, ki se hočeš nočeš preda misteriju zgodbe, ki se odigrava na odru. Odrska umetnost je od vseh umetnosti najbolj participativna, ker ustvarja v istem času in določenem prostoru takšno umetniško dejavnost, kjer gledalci sodoživljajo z igralci isto iluzijo, naj bo drama ali komedija, ki nam jo je hotel posredovati avtor-dramaturg. Nemajhna je odgovornost igralcev in predvsem režiserja za čimbolj intimno uspelost tega doživetja. Temu izzivu so se hrabro odzvali mladi lanuški odrski pionirji, ki so nas prijetno presenetili, predvsem zaradi vneme in talenta, ki sta prekipevala med temi mladimi fanti in dekleti. Naravnost ganljivo je dejstvo, da so se nekaj mesecev izčrpavali z vajami, učenjem vlog (ki so jih odlično izpeljali) in z ostalim scenskim delom, pa vse le zato, da nam nudijo eno samo pred-

tavo, ki je tisti večer kot muha enodnevnica zaživela in tudi umrla pred nami, čeprav ne bo šla v pozabo. Nekoliko nas vzpodbuja dejstvo, da je ta skupina sprejela povabilo za ponovitev predstave v teku tega leta pod okriljem Slovenske kulturne akcije v Slovenski hiši, ker bo s tem dana možnost približati še mnogim drugim našim rojakom dve urici veselega in zdravega humorja tega velikega klasika. Naj zaključim z besedami zapisanimi v programu: „Svet teče naprej, a nekatere stvari se ne bodo nikoli spremenile. V življenju je potreben smeh in zabava, kakor tudi padci in težave.“

Ob tej priliki naj še omenim, da Slovenska kulturna akcija načrtuje za prihodnje leto dvomesečni obisk v Argentini kakega slovenskega režiserja in profesorja igralške akademije, ki bi izpeljal intenzivni tečaj za igralce in režiserje in obenem pripravil z našimi igralci odrsko postavitev ene ali dveh del. S tem bi se naša gledališka ustvarjalnost brez dvoma poživila in dvignila v nove zagone, obenem bi se pa tudi vzpostavile še kake druge možnosti za kasnejše sodelovanje na tem področju med Slovenijo in argentinsko izseljensko skupnostjo.

Marijan Eiletz

Kulturna dediščina v ZDA

Na podlagi kulturnega sporazuma med ZDA in Slovenijo je pred leti nastala mešana slovensko-ameriška komisija za varovanje kulturne dediščine, katere prva naloga je ugotoviti, kateri so ti objekti, ki bi spadali v njeno pristojnost. Ameriški del komisije bo skrbel za slovensko dediščino v ZDA, in obratno. Ameriški del komisije je svoj del posla v Sloveniji že opravila in na seznam uvrstila štiri objekte, med katerimi je tudi obnova mariborske sinagoge.

Slovensko kulturno ministrstvo je konec junija v skladu s sporazumom o varovanju kulturne dediščine poslalo v ZDA dva strokovnjaka za kulturno dediščino, ki bosta v naslednjih dneh pregledala in popisala objekte, za katere naj bi v bodoče skrbela ameriška vlada. Začela sta s pregledovanjem v New Yorku v slovenski cerkvi svetega Cirila. „Po naših podatkih je v ZDA

okrog 100 objektov, za katere bi si želeli, da zanje skrbi ameriška vlada, vendar nam jih bo skozi rešeto uspelo spraviti verjetno le 10 odstotkov,“ je dejal Gójkó Zupan. „Po obisku New Yorka bova odšla še v Cleveland, Chicago, Colorado, itd. Z ameriški kolegi se bomo pogovorili glede Lujja Adamiča in Friderika Barage“. Slovenska strokovnjaka si bosta med obiskom ogledala tudi nekdanje industrijske kraje, kjer so nekoč živeli številni Slovenci, vendar se je zaradi preseljevanja njihova dediščina zakrila. Najlažje delo bosta imela pri popisovanju slovenskih cerkva v ZDA, kjer so podatki lažje dostopni.

PRIMORSKA

Kot pridobitev manjšine v zadnjem času, ki je med drugim posledica boljših slovensko-italijanskih odnosov, je priznanje dvojezične šole v Videmski pokrajini v Špetru. S tem dejanjem je italijanska vlada dejansko priznala obstoj manjšine tudi v tej pokrajini, italijansko ministrstvo za šolstvo pa je slovenskemu šolstvu v zamejstvu priznalo avtonomijo

Odslej pripadniki manjšine v deželni svetovi lahko uporabljajo slovensčino enakopravno z italijanščino in furlanščino. Slovenska manjšina v Italiji pogreša celovito strategijo pomoči s strani Slovenije.

Dvojezično šolo v Špetru (San Pietro al Natissone), ki se je razvila iz zasebnega dvojezičnega vrta, ustanovljenega pred 12 leti, je v preteklem šolskem letu obiskovalo 120 otrok, kar je več kot tretjina vseh šoloobveznih otrok v sedmih občinah Nadiške doline. Poleg vrta lahko otroci obiskujejo le prvih pet let osnovne šole. Celodnevni pouk v Špetru poteka izmenoma v slovensčini in italijanščini, v vrtcu pa igre potekajo tudi v domačem dialektu.

Vodstvo šole in predstavniki manjšine študirajo svoje učitelje, da ne bi potrebovali učiteljev iz Tržaške in Goriške pokrajine. Učitelji se dodatno izobražujejo v Sloveniji, kjer se učijo predvsem slovenskega jezika. Štipendije plačuje slovensko ministrstvo za izobraževanje. Poleg tega se učitelji udeležujejo tudi učenja v slovenskih šolah.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tóne Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires -
Argentina - Tel.: 307-1044 - Fax: 307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

21. julija 1998

1 dolar	167,57 SIT tolarjev
1 marka	94,08 SIT tolarjev
100 lir	9,54 SIT tolarjev

Poravnajte naročnino Svobodne Slovenije in članarino Zedinjene Slovenije

Slovenska Kulturna Akcija

vabi na predavanje, ki ga bo imel

dr. Andrej Fink:

Pomen in meje globalizacije

v soboto 1. avgusta 1998 ob 20. uri v Slovenski hiši

Jaz sem vstajenje in življenje.
Kdor v me veruje,
bo živel, tudi če umrje.

SLOGA se bo spomnila svojih članov, ki so umrli v pretekli poslovni dobi, s svetlo mašo v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši, R.L. Falcón 4158, v nedeljo, 26. julija ob 9.30 pred občnim zborom MUTUALA SLOGA.

Članice in člani, za katere bomo molili so: Barica Majcen, Ela Vrhovc roj. Robida, Ana Galjot roj. Malí, Francka Zakrajšek roj. Erjavec, Marija Železnikar roj. Poglajen, Neža Marolt roj. Žužek, Pavle Kuhar, Jože Peternel, Stane Buda, Helena Urankar roj. Žitnik, Vera Debeljak roj. Remec, Ignacij Glinšek, Jože Hočevar, Anton Puntar, Branko Tomšič, Lučka Grum roj. Cestnik, Aleksandra Šturm roj. Klemenčič, Milan Vičič, Franc Demšar, Pavla Petelin roj. Čampa, Kati Peretti roj. Lipušček, Davorin Kahne, prof. France Bergant, Janko Bradač, Anton Vesel, Ivanka Albreht roj. Petkovšek, Rudolf Medved, Marija Planinšek roj. Marušič, msgr. Franc Novak, Andrej Tekavec, Zorica Kinkel roj. Jakuc, Franc Vilfan, Marija Dacar roj. Povirk, Francka Albreht roj. Jerin, Anton Okorn, Branko Šabič, Alojzij Šonc, Stanislav Troha, Ana Škulj roj. Mohar, Lovro Berčič, Rudolf Smersu, Katarina Kmetič, Franc Vester, Ludvik Pikec, Marija Pirc roj. Mlakar.

Vse priporočamo v molitev in blag spomin!

ZADRUGA IN MUTUAL SLOGA